Maandag, 10 Mei 1943 — DAGBLAD — 60ste Jaargang, No. 3897

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Adm.: Tel., 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Asso. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

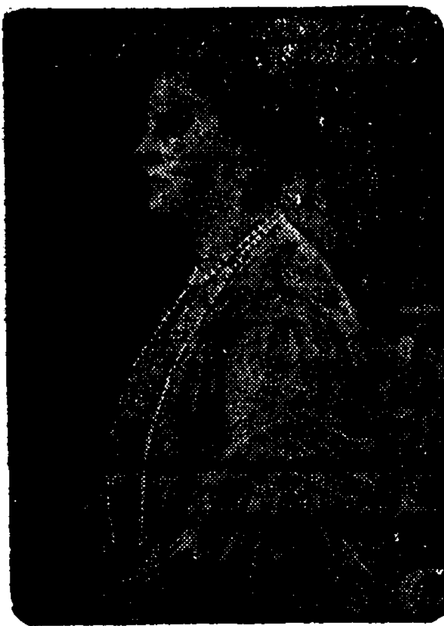
Asleger tussen Tunis en Bizerte capituleert.

Reeds meer dan 50.000 gevangenen in Tunis; 42.000 doden of gewonden.

Tebourba, Djedeida, Zaghouan, Hammamet genomen.

Groot bombardement op Palermo.

Hare Majesteit herdenkt 10 Mei.

„ . . . . Wij herdenken hen en brengen hun eerbiedige hulde".

Hare Majesteit de Koningin en Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard hebben vanmorgen via Radio-Oranje gesproken.

Hare Majesteit de Koningin zeide: Landgenoten in Nederland, overzee en overal ter wereld, vandaag vermeiden zich al onze gedachten bij de verraderlijke overval der Hunnen op ons land en hun toenemende misdadigheid gedurende de afgelopen drie jaren, gericht op de vernietiging van ons nationale leven en de uitroeiing van ons volk. Daar het terreur-régime van den overweldiger u niet toestaat in het openbaar uwe dierbaren die het leven voor de vrijheid gaven te herdenken, of hun laatste rustplaatsen te bezoeken, en omdat gij daarom u allen in uwe huizen hebt teruggetrokken, daarom wil Ik voor u gedenken onze strijd op het slagveld, ter zee en in de lucht, zowel als de stille strijd van tegenstand, die door u wordt gestreden. Dicpe bewogen zijn Wij en een bede welt uit Ons hart voor deze frontvechters en voor de overwinning van de heilige zaak voor welke zij streden. Dankbaarheid welt uit Ons hart naar God, voor het voorbeeld en de inspiratie, achtergelaten door hen voor wie de strijd reeds is geëindigd. Wij herdenken hen en brengen hun eerbiedig hulde. Zij zijn de pioniers van een vrije toekomst, een herboren Nederland en een vrije wereld. Geen sterker band is denkbaar dan die tussen hen en ons, dan de wetenschap dat wij voortzetten waar zij zo eervol en offervaardig zijn begonnen.

Vervolgens leidde de Koningin Prins Bernhard die zeide „Prinses Juliana zeide enige dagen geleden „onze zaak waarvoor gij met de uiterste krachtsinspanning vecht en waarbij gij alles op het spel zet dat u dierbaar is, leidt onweerstaanbaar naar de overwinning de feiten spreken duidelijke taal." Deze en de andere woorden toen door Prinses Juliana gesproken drukken volledig uit wat de Koningin denkt en ik behoeft u nauwelijks te zeggen, dat ik daar volledig mee instem.

Aan de overwinning onzer zaak, die vrijheid en onafhankelijkheid betekent kan niet worden getwijfeld. De overwinning is zeker. Daarom — hoe moeilijk dit ook zij— volhardt in uw koppige tegenstand."

Vervolgens sprak de Koningin weer:

„Op deze 10de Mei 1943 verzamelen wij ons rond het altaar van ons land, plechtig getuigende van ons geloof in de naderende overwinning van vrijheid en recht over barbarisme en slavernij, ons geloof in het verenigde, strijdende, dóórzettende Nederland en in allen die onze driekleur buiten de grenzen hoog houden. Ons geloof dat het oosterfelijke Nederland zal leven dóór de eeuwen, zal verrijzen vrij en herboren, sterker verenigd dan ooit tevoren. Laten wij ons deze dag allen voornemen dat wij zonder ophouden zullen getuigen, in onverbrekelijke trouw en door onze daden van dit ons stellig geloof.

Lang leve ons Vaderland!"

GEORGANISEERDE WEERSTAND VAN DE AS GEBROKEN.

William King seint van het Geallieërde Hoofdkwartier in Noord-Afrika:

Overal voorbijgelopen en volkomen gedesorganiseerd, behalve aan de ingang van het schiereiland van Kaap Bon, vochten de asstrijdkrachten om hun defensies aan de smalle toegang daarvan te behouden, terwijl de overwinnelijke Geallieërden van alle kanten kwamen aanzetten en snel de overgebleven weerstandsgroepen in de achterhoede opruimden.

Nog een „knockout" slag werd door honderd Geallieërde vliegtuigen toegebracht, ditmaal aan het eiland Pantellaria in het Kanaal van Sicilië; en op het land werd de aanval gericht op de vijandelijke samentrekking van troepen op het schiereiland, dat uit heuvels en stranden bestaat. De luchtmacht speurde tevens voortdurend naar schepen van de as om een evacuatie te voorkomen. Generaal Eisenhowers Hoofdkwartier maakte bekend, dat sedert Woensdag 20.000 gevangenen zijn genomen. Tevens sprak hij van een nieuwe reeks overwinningen.

Met het verwijderen van de laatste franc-tireurs uit Tunis en Bizerte rolden de Noordamerikaanse en Britse troepen naar het Zuiden. Uit Bizerte ging men ten Oosten van de rivier Tine en uit Tunis ging men naar het Noorden om de L-vormige groep tussen de vlootbasis en de hoofdstad op te ruimen.

Britse Tommies bezetten het oude Carthago, op 11 kilometer ten Noord-Oosten van Tunis, en namen La Goulette, de voorhaven van Tunis, welke gelegen is op een smalle landtong tussen de zee en de haven van Tunis.

De Britse 7de pantserdivisie, die samen met het achtste leger had gevochten van de Nijl-vallei af, bewoog zich in Noordwestelijke richting uit Tunis om de Noordamerikanen te steunen in het wegwerken van de Noordelijke vijandelijke groep. Men nam Tebourba en Djedeida, die gepasseerd werden in de snelle opmars van het Britse 1ste leger naar Tunis. Tebourba ligt op 28 kilometer ten Westen van Tunis en Djedeida op 22 kilometer ten Westen ervan.

De 9de divisie van het Noordamerikaanse legercorps voltooide de bezetting van Bizerte en de 1ste Noordamerikaanse pantserdivisie trok over het Kanaal van Bizerte om El Azib te veroveren aan het Oostelijk einde van het Meer van Bizerte. Verder rolde men om El Alia te nemen op 21 kilometer ten Zuid-Oosten van Bizerte.

De 34ste Noordamerikaanse divisie infanterie ruimde den vijand op uit al de hoge grond ten Noorden van de Chouigui-pas toen men uit het Westen op deze groep afkwam.

Aan het gehele front van het tweede corps werden op zijn minst 4000 gevangenen — grotendeels Duitsers — genomen sedert het begin van de uiteindelijke aanval op Bizerte op 5 Mei.

Britten en Noordamerikanen stortten zich op de ingesloten Duitsers en Italianen in een omgekeerde L-vormige groep, die zich uitstrekt van het Oostelijk punt van de baai van Bizerte naar het Zuiden tot het Meer El Mabtouha, in Westelijke richting tot de rivier de Tine op 6 kilometer ten Zuid-Oosten van Mateur, in Zuidelijke richting ongeveer op 10 kilometer en dan in Oostelijke richting naar de kust in de buurt van Sidi Bou Said op 14 kilometer ten Noord-Oosten van Tunis.

De Britse pantserstrijdkrachten, die van Tunis uit trokken in een poging door de ingang van het schiereiland van Kaap Bon te breken, stieten op een krachtige weerstand bij Mamman Lef, op 16 kilometer ten Zuid-Oosten van Tunis, waar de kust in Noordelijke richting naar het schiereiland ombuigt. Een andere Britse pantserdivisie stormde in evenwijdige richting voort en is ook gewikkeld in hevige gevechten na Creteville bereikt te hebben op 20 kilometer ten Zuid-Oosten van Tunis en 6 kilometer ten Zuiden van Hamman Lef.

De hardnekkige weerstand van den vijand hier gaf te kennen, dat hij vastberaden is zijn linie van terugtrekking naar het schiereiland tot het uiterste te beschermen. Het Franse 19de corps van Generaal Louis Marie Koeltz rukte op naar de ingang van het schiereiland uit het Zuid-Westen. Hierbij nam men de belangrijke stad Zaghouan op 22 kilometer ten Westen van Pont du Fahs en 43 kilometer ten Zuiden van Tunis. Zaghouan ligt op 41 kilometer ten Westen van Hammamet, waar de kust in Noordoostelijke richting buigt om de Oostzijde van het schiereiland van Kaap Bon te vormen.

Uit het Zuiden oprukkend naar Kaap Bon maakte het Britse 8ste leger ook vordering en nam het gevangenen. De astroepen, die in de Noordelijke groep gevangen zitten, zijn blijkbaar niet in staat tot een langdurig verzet en in sommige gevallen verbranden zij reeds hun materiaal. De Noordamerikanen en Britten verwachten, dat zij deze groep binnen een minimum van tijd zullen opruimen.

Het Italiaanse eiland met zijn ondergrondse hangars op 65 kilometer ten Oosten van Kaap Bon werd gisteren aangevallen door honderd bommenwerpers van de luchtmacht van de woestijn. Enkele uren daarna werd deze aanval opgevolgd door een van Lightning gevechtsbommenwerpers.

Gebouwen op de vliegvelden werden stukgeslagen; enkele vliegtuigen op de grond werden vernield en andere beschadigd. Een grote brand werd in de opslagplaatsen van gasoline gesticht. Twee schepen werden waarschijnlijk tot zinken gebracht en drie andere beschadigd. Spitfires met bommen troffen een zesde schip in een aanval op dit eiland, dat nog een belangrijke rol zou kunnen spelen in plannen van de as om strijdkrachten uit Tunis te halen.

Dit is de eerste maal, dat werd bekendgemaakt, dat Spitfires aanvallen met bommen doen, hoewel zij reeds enige tijd met succes op dergelijke wijze gebruikt worden.

De aanvallen van de dageraad tot de schemer op de terugtrekkende vijandelijke troepen, voertuigen en vliegvelden op het schiereiland van Kaap Bon werden gisteren uitgevoerd door vliegtuigen van de tactische luchtmacht. Voltreffers op de weg vertraagden het verkeer, dat in Noordoostelijke richting stroomt en 6 concentraties van voertuigen, die zich over het schiereiland voortbewogen in de richting van de kleine haven Menzel Temine werden vernield in een typische beschietingsoperatie.

Een verschrikkelijke afstraffing werd toegebracht aan vliegtuigen op de grond en een eskader van Spitfires vernielde 8 vliegtuigen.

A-20 aanvalsvliegtuigen, die hameren op de gevangen vijandelijke strijdkrachten in het Noorden bombardeerden de hoofdweg tussen Tunis en Bizerte nabij Portville; men mitrailleerde 40 mannen, die men zag inschepen in keine boten bij Porto Sarina ten Oosten van Bizerte. Het communiqué zeide, dat 17 vijandelijke vliegtuigen gisteren werden vernield tegen een Geallieërd verlies van 12. (Geallieërd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 9.5).

ENTHOUSIASME BIJ DE RUSSEN.

De val van Bizerte en Tunis veroorzaakte een groot enthousiasme bij de Russen en gaf nieuwe hoop, dat spoedig een tweede front in Europa zal worden gevestigd. De radio van Moskou gaf het eerste nieuws over de overwinning der Verenigde Landen. De nieuwsbladen volgden met verhalen over de verpletterende nederlaag van de as. De rijen voor de kiosken waren soms meer dan een blok lang (Moskou, (AP) 8.6).

EDEN DANKT GOD.

Te Leamington (Warwickshire) zeide Eden in een toespraak „Dankt Gode voor de grote overwinning van de Geallieerden in Afrika". Hij waarschuwde evenwel, dat „het eind nog niet in zicht is. Wij kunnen niet gaan klinken of rusten".

Eden verklaarde, dat Duitsland thans meer dan tweemaal zoveel wordt gebombardeerd als het vorig jaar (Leamington, (AP) 8.5).

DUITSE KANONNEN AAN HET SCHIETEN.

De Duitse lange afstands kanonnen op de Franse kust vuurden hedenavond kort na 18 uur over het Kanaal. Het waarschuwingssignaal tegen granaten klonk in Dover. Het wisselen van granaatvuur aan het Kanaal betekent dikwijls, dat convooien langs varen. (Zuidkust van Engeland, (AP) 9:5):

Het nieuws van vandaag.

Het nieuws op de 3e verjaardag van de Duitse overval van drie onzijdige landen, van welke het onze er een is, is goed. Het afgelopen weekeinde is de verovering van Tunis en Bizerte gevierd. En daar was reden voor, want ook na de verovering bleef het nieuws goed. De Duitse en Italiaanse strijdkrachten tussen Bizerte en Tunis hebben de strijd onvoorwaardelijk opgegeven en het aantal gevangenen, dat hier tot nu toe geteld werd, bedraagt meer dan 25.000. Van 7 tot en met 9 Mei werden in Tunis meer dan 50.000 gevangenen genomen; 42.000 vijandelijke manschappen zijn gedood of gewond.

De as is erin geslaagd een aantal troepen op het schiereiland van Kaap Bon terug te trekken, doch naar het schijnt zijn deze reeds gescheiden van het leger, dat ten Noorden van Enfidaville tegenover het 8ste Britse leger genesteld is. Rond het schiereiland heeft de Geallieerde vloot nu een blokkade gelegd.

Duitsland geeft reeds toe, dat de strijd in Tunis „het einde nadert" en ook de Italianen maken er ook geen geheim meer van dat zij in Afrika een grote nederlaag geleden hebben.

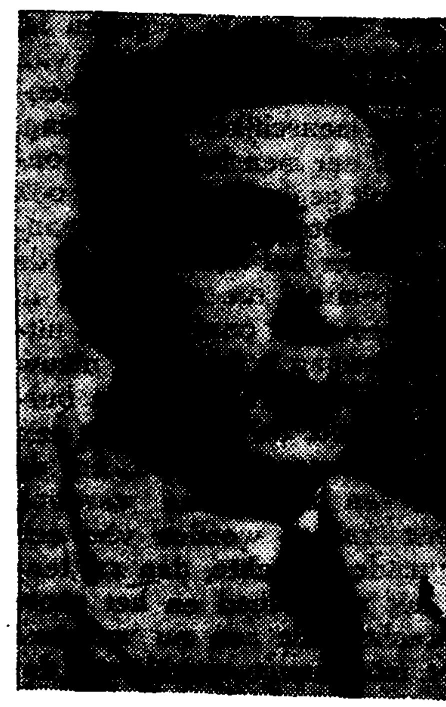
De Geallieerde luchtmacht begint reeds krachtige aanvallen te doen op de vijandelijke eilandenbases. Het Italiaanse eiland Pantellaria tussen Sicilië en Noord-Afrika werd door meer dan honderd Geallieerde toestellen bestookt. Palermo op Sicilië werd verschrikkelijk gebombardeerd door grote Geallieerde formaties. Ook Messina werd door Noordamerikaanse Liberators aangevallen. Op Sardinië zijn het vooral de vliegvelden, die onder vuur genomen worden (blz. 1).

In alle Verenigde Landen heerst grote vreugde over de successen van de laatste dagen. In fascistisch Spanje wordt het nieuws verdoezeld of enigszins verbloemd opgediend. In de onzijdige Europese landen wordt er anders weinig van gezegd.

De Russen zijn erg blijde en schijnen van plan te zijn in de Kuban na te doen wat de Geallieerden in Tunis deden. Enkele berichten zeggen reeds, dat de buitenste verdedigingswerken van Novorossisk doorbroken zijn. Ook in het Donetsbekken wordt er gevochten en ten Zuid-Westen van Velikie Lukie wist het Rode leger enigszins te vorderen. De Russische luchtmacht doet verwoede aanvallen, vooral op de vijandelijke verbindingswegen en verkeerscentra. In de afgelopen week werden tevens 930 Duitse vliegtuigen vernield.

Nu de Noordamerikanen op Amchitka in de Aleoeten een luchtbases hebben bombardeerden zij de Japanners op Attu nog zeven maal. In het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan werden 3 Japanse torpedojagers door bombardementen beschadigd. Vliegtuigen onder het bevel van MacArthur brachten een Japans transportschip vol troepen tot zinken alsook een vrachtschip in de nbaijheid van Nieuw Guinea.

Fransman Giraud noodde Fransman De Gaulle uit tot een bijeenkomst in Marrakesj of Biskra in Marokko (blz. 3).

Na den inval.

„Non, si vos omnibus imperitare vultis, sequitur ut omnes servitutem accipiant"

door

DR. PIET A. KASTEEL,
Gouverneur van Curaçao.

Door de machtige Romeinsche legioenen en het verraad van een trouwelooze was de Brit Caractacus gevangen geraakt en naar Rome gesleept. Hij wist „wat hem te wachten kon staan, maar gebaar noch taal zochten genade.

Geboeid en weerloos stond hij voor den zetel van Caesar Claudius en slingerde hem in het gelaat: „Indien het U lust de heele wereld te overheerschen, volgt daar dan uit, dat de heele wereld zich te onderwerpen heeft?"

Claudius was getroffen door zooveel zedelijken moed en hij schonk den overwonnene de vrijheid.

De vijand, die in strijd met de plechtigste verzekeringen, zonder waarschuwing en zonder oorlogsverklaring in den nacht van 10 Mei 1940 Nederland overviel, kent deze grootmoedigheid niet.

Hij staat niet voor één man, maar voor een geheel volk, dat weigert zich voor zijn geweld te buigen; dat wel geslagen is, maar zich met alle vezelen vastklemt in een historie, waarin het zich eigen onafhankelijkheid en zelfstandig volksbestaan schiep.

Dit volk weet, dat zijn hoop alleen ligt in verzet en zijn heil in overwinning.

Het begroot vliegtuigen, wier verschrikkelijke last eigen kinderen kunnen treffen, omdat het harden strijd kiest boven vrede in blijvende ketenen.

Het ziet zijn zonen wegvoeren en decimeeren, maar beseft, dat zij, die geleden hebben en gevallen zijn, geen tranen vragen, maar inspanning om hun strijd voort te zetten. Het ziet velen met doodsgevaar de grenzen overschrijden van een land, waarin zij niet meer leven kunnen, maar waarvoor zij tenminste sterven willen.

Dit is, wat ons volk in al zijn grootheid toont.

Met al zijn mateloos machtsvertoon, met al zijn lokkende list, met al zijn ruwe grofheid, met al zijn redelooze rechtsverkrachting is de vijand er niet in geslaagd, het Nederlandsche volk te overwinnen.

De onbuigbare moed, de vastgewortelde belijdenis van eigen nationale leven onder eigen Vorstenhuis is dit volk gebleven. Een schaar vervolgden, die met opgeheven hoofd staan, die de tyrannen tegemoet treden met het fiere bewustzijn, dat het Recht, hoe ook tijdelijk geschonden, eens hersteld worden — en vrijheid brengen zal.

Dit is het staal, waarop onze menschen in Nederland — onze vrouwen en kinderen, onze ouders en broeders en zusters — leven. Dit is, wat hen moed en geestdrift geeft, beleid en kracht.

Drie jaar zijn sinds den inval voorbijgegaan.

Er is nameloos leed geleden in Nederland.

De vijand, die in 1940 zoo zeker was van de zegepraal, is in de verdediging gedrongen.

Niet alleen door de wapenen, die dood en verderf zaaien, niet alleen door den last der bommenwerpers en de verschrikkingen van de Russische steppen en haar verdedigers, maar ook door de legers der naamloozen, wier moreele hardnekkigheid zijn moreel mede breekt.

De vijand staat in zijn „vesting Europa".

Drie jaar zijn voorbijgegaan, sinds hij Nederland aangreep. Nog valt de schaduw van zijn hakenkruis over ons Moederland. Maar het suist door de lucht en de vraag van den dapperen eenling is de kreet van millioenen, nu niet meer weerloos maar welbewapend, geworden: „Non, si vos omnibus imperitare vultis, sequitur ut omnes servitutem accipiant".

DUITSERS BESCHOUWEN AFRIKA CORPS ALS VERLOREN.

De Duitsers hebben het Afrika Corps blijkbaar als verloren opgegeven behalve misschien voor de ontruiming van de kern, bestaande uit de Commandanten en technici. De omroepers van de Duitse radio's deelden het nieuws voor de eerste maal om 14 uur aan het volk mede. Men sprak op dezelfde begrafenistoon als toen men het verlies van het zesde leger bij Stalingrad bekend maakte (Londen, (AP) 8.5).

VERBAZING BIJ DE NAZIES.

De Berlijnse correspondent van het „Aftonbladet" zeide, dat de nazies met verbazing geslagen zijn door de Geallieerde overwinning in Tunis. Hieraan voegde de correspondent toe: „Dat zegt niet veel" (Stockholm, (AP) 8.5).

LONDENSE GERUCHTEN.

Niemand wist vanwaar zij kwamen en er was niets om hen te bevestigen, doch een verbazingwekkende reeks geruchten deed de ronde in Londen met de verovering van Tunis en Bizerte.

Hier zijn enkele voorbeelden: „Turkije heeft de oorlog verklaard aan Duitsland......

De Geallieerden zijn op Sardinië geland...... De Russen hebben Japan aangevallen...... De Turken hebben de Bulgaarse grens gesloten" etc.

Het volk is zo verrast door de snelle instorting van de vijandelijke weerstand, dat men klaarblijkelijk alles wil geloven. In dipomatieke kringen verwacht men, dat de Geallieerde overwinning over de gehele wereld grote invloed zal hebben, vooral in de hoofdsteden, die nog twijfelen tussen de as en de Geallieerden. De „Evening Standard" schreef: „Door deze Tunische overwinning zal het Engels-Noordamerikaans politieke prestige in elke hoofdstad verwacht worden: van Stockholm tot Istanbul en niet het minst in Moskou" (Londen, (AP) 8.5).

MALTA VIERT DE OVERWINNING.

Malta, het eiland dat als Geallieerde voorpost in de Middellandse Zee onder de meest geconcentreerde luchtaanval der geschiedenis gestaan heeft, terwijl het wachtte op de bevrijding, vierde de Tunische overwinning door de kerkklokken te luiden. Deze waren stilgebleven sedert het begin van de oorlog met Italië (Valetta, (AP) 8.5).

CHINEZEN VERWELKOMEN HET NIEUWS.

De Chinese Minister van Oorlog Yo Hing Ching beschreef de verovering van Tunis en Bizerte als „het keerpunt in de oorlog tegen de aslanden." Het nieuws van de overwinning ging als een Curaçaos eerschot door de Chinese hoofdstad. (Tsjungking, (AP) 8.5).

De herdenking van 10 Mei.

Aan de vooravond van de tiende Mei gaan onze gedachten in stille eerbied uit naar hen, die drie jaar geleden, toen het oorlogsgeweld ook over Nederland zijn donkere vleugelen spreidde, hun leven offerden aan hun heilige vaderlandse plicht: het vaderland getrouwe, tot in den dood. De barensweeën van een kenterende tijd hebben ook ons volk, dat langer dan een eeuw in ongebroken vrede aan zijn bestaan en zijn toekomst had gebouwd, in haar wrede greep getrokken.

Het is de tragedie geweest van het lot, dat Europa, het oude en betrekkelijk kleine, maar van geestelijk leven tintelende centrum van Westerse cultuur, welker invloed het aangezicht der gehele wereld wist te boeien en te belichten, tot dusver wel de oorlog, maar niet de vrede wist te veroveren. De voortschrijdende techniek, die alle middelen voortbracht om meer welvaart voor allen aan de aardbodem te onttrekken, en om mensen en volken met steeds volmaakter verkeersmiddelen voortdurend dichter bij en tot elkander te kunnen brengen, heeft geen begeleidend aequivalent gevonden in een evenredige groei van wederzijds begrip en onderlinge verdraagzaamheid en aanpassingsvermogen. De wereld bleef een innerlijk verscheurd geheel, en staatsmanskunst en geestelijke leiding faalden, en konden niet voorkomen, dat wederom het „menselijk vernuft in dienst moest worden gesteld van tegenstelling en vernietiging".

Maar bij het graf van onze doden, en van alle doden, die zich offerden aan deze worsteling om meer licht en meer begrip, moeten wij ons op de toekomst bezinnen, wanneer wij werkelijk willen dat uiteindelijk deze offers niet tevergeefs zullen zijn gebracht, dat de volledige trouw van zovelen aan een plicht en een ideaal niet vruchteloos zal zijn geweest. Wij mogen, wij kunnen niet volstaan met onze dodenakkers te heiligen en te wijden aan de nagedachtenis van hen, die het hoogste schonken, dat zij geven konden.

Een groot staatsman, Lincoln, staande op het slagveld van een land, dat uit de wonden bloedde van een burgeroorlog, zoals vandaag Europa bloedt uit de wonden van wat eigenlijk ook een burgeroorlog moet heten binnen de grenzen van een groot roemrijk en eeuwenoud cultuurgebied, heeft het, meer dan driekwart eeuw geleden, zo ontroerend eenvoudig, maar tevens zo onweersprekelijk gezegd. Wij, de levenden, kunnen deze strijdgrond niet wijden. „De dappere mannen, levend en dood, die hier streden, hebben hem gewijd, ver boven ons pover vermogen om daaraan iets toe te voegen of te onttrekken. De wereld zal weinig acht slaan op, en zich niet lang herinneren wat wij hier zeggen, maar zij zal nooit

Zij, die vielen in de strijd.

kunnen vergeten wat zij hier verrichten...... Wij, de levenden, zijn het dan ook, die hier gewijd moeten worden, aan de grote taak, die nog voor ons ligt.

Ook nu ligt er een taak voor ons. Zij richt zich, over alle tegenstellingen van het ogenblik heen, tenslotte op de totstandkoming van een waardige, rechtvaardige, levenskrachtige maatschappij, waarin volken en mensen zich naar hun gaven en hun aard vrij en zelfstandig zullen kunnen ontplooien, en in de vrije geestelijke verscheidenheid, die hun van nature gegeven is, in verdraagzaamheid hun bijdragen van arbeid en cultuur zullen kunnen schenken aan de menselijke beschaving. Volmaking zal der mensheid op dit ondermaanse nooit gegeven zijn, maar ook het streven is schoon en onweerstaanbaar. En wanneer het kenmerk van de geestelijke stroming, die zich thans in velerlei vormen over onze wereld uitstort, het verlangen is naar een nieuw gemeenschapsgevoel, waar in de burgers van een land, de landen van een natuurlijke aaneengeslotenheid, en de continenten van onze kleine aardbol, zich bewust zullen worden van hun sterke dienende gedachte, dan zal tenslotte uit het vele bloed en het grote leed, waarachter de zon nu welhaast schuil gaat, iets kunnen overblijven, dat vooruitgang zal mogen heten, al zal de prijs, die ervoor betaald werd, hoog en smartelijk geweest zijn.

Naar zulk een toekomst, waarin ons Nederlandse volk zijn opbouwende vredestaak als historisch bepreefd, oud, en vrije, gelijkwaardige en vruchtbare samenwerking met anderen, in Europa, Azië Amerika willen wij op deze dag, over de graven van onze gevallenen heen, de blik richten. Wij zijn het aan onze doden verplicht aan de toekomst van dit volk, dat ook hun volk was, met open blik voor de eisen van een maatschappelijke hervorming, in stage volharding verder te arbeiden.

Het verwoeste Middelburgse Stadhuis.

Curaçao.

KERKELIJK VIERING 10 MEI.

Gisteren werd door de Katholieke en Protestantse gemeenschappen de brute invasie van Nederland op 10 Mei 1940 kerkelijk herdacht. In alle Protestantse kerken waren biezondere diensten. In de Fortkerk sprak Dominee D. Mulder uit Suriname; te Emmastad Dominee C. Th. Steenstra, op Mundo Nobo Dominee H.W. Kroeze.

In de Pro-Cathedrale Kerk van de H. Anna droeg om 9 uur de Pastoor der Parochie Martinus van der Elsen O.P. geassisteerd door de Paters Athanasius Volk O.P. en Michaël Möhlmann O.P. een plechtige H. Mis op voor de bevrijding van Nederland, voor het Koninklijk Huis en voor de zielerust dergenen, die gevallen zijn. Zijn Hoogwaardige Excellentie Mons. Petrus I. Verriet O.P. had in het Priesterkoor plaats genomen.

Het Kerkgebouw was goed gevuld. Zijne Excellentie Gouverneur Doctor Petrus A. Kasteel met adjudant Emile Ch. J. M. van de Laarschot waren aanwezig benevens talrijke vooraanstaande Katholieken, waaronder de Voorzitter der Staten John H. Sprockel. De Misgezangen werden op verdienstelijke wijze door het kerkkoor onder leiding van Frater Maria Fidelius uitgevoerd. De Heer Jacobo Palm begeleidde op het orgel. De plechtige Dienst werd gesloten met het Wilhelmus.

Na het H. Evangelie richtte Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons. Petrus I. Verriet O.P., Apostolisch Vicarius van Curaçao Zich tot de gelovigen in een indrukwekkende toespraak.

Het vierde jaar der bezetting van Nederland, zo sprak de Kerkvoogd, gaat beginnen. God geve dat dit het laatste jaar zij. Maar in deze eenvoudige woorden ligt een zee van lijden opgesloten. Hoe groot en diep dit lijden is, kunnen wij niet weten. Dat weten slechts zij, die het hebben medegemaakt. Als er weer eenmaal vrede zij en het contact hersteld, dan zullen wij enigszins te weten komen, wat Nederland geleden heeft. Er heerste vrede en vrijheid in ons land, toen de woeste Nazies op 10 Mei 1940, geholpen door enige vuige verraders, Nederland overweldigden. Er heerste in geheel de wereld een grote verontwaardiging over deze laffe daad en Paus Pius XII maakte Zich de tolk van het Christelijk geweten, toen Hij Zijn deelneming betuigde aan Hare Majesteit de Koningin en de hoop uitsprak, dat de zon der rechtvaardigheid weder spoedig zou mogen herrijzen en Nederland weder in zijn oude glorie hersteld wierd.

Het verzet van Nederland was heldhaftig. Duizenden Nederlanders werden vermoord. Honderduizenden Nederlanders van hun haardsteden verdreven. De bloem van de Nederlandse Natie werd in concentratiekampen opgesloten. De hoop op bevrijding werd steeds op de proef gesteld. Winter en lente kwam. De druk werd steeds zwaarder. Doch Nederland hield stand dank zij der geestelijke leiding van Hare Majesteit de Koningin van de Bisschoppen en zovele anderen. Nederland bleef zichzelf.

Zijne Hoogwaardige Excellentie haalde vervolgens verschillende verheven gedachten aan uit de Paasrede van Hare Majesteit de Koningin. De Kerkvoogd wijdde uit over het leed, dat Nederland ondervond en dat het geestelijk leven van het volk op hoger peil bracht. De kerken zijn meer dan ooit bezet. In de concentratiekampen bloeit het geestelijk leven. De mensen vinden elkander; er groeit een nimmer mogelijk gedachte samenwerking. Zoals ook Hare Majesteit in Haar Paasrede zeide: „Gods geest manifesteert zich in het lijden van Nederland."

Eerbiedig buigen wij, zo vervolgde de Apostolisch Vicarius, het hoofd voor de duizenden martelaren van bezet Nederland.

Het is onze plicht, zeide de Kerkvoogd, in navolging van Paus Pius XII om te bidden voor hen, die zo moedig strijden en zo diep lijden. Tot slot wekte Zijne Hoogwaardige Excellentie de gelovigen op hun leven te beteren, opdat deze oorlog toch niet voor niets gestreden zij. Wij moeten terug naar de Christelijke leerstellingen, naar het Heilig Evangelie. Wij moeten geestelijk sterke mensen worden, die bereid zijn offers te brengen. Wij moeten ons geestelijk leven opvoeren, dan pas is een nieuw leven mogelijk. Dan pas zijn alle offers niet voor niets gebrcaht. Dan pas zal Nederland worden een sterke, geestelijk volgroeide natie, die der offers van deze bezettingsjaren waardig zij.

HERDENKINGS SYNAGOGE.

Hebben de Christelijke kerken in haar godsdienstoefeningen van gistermorgen de 10de Mei reeds herdacht, zoals hierboven beschreven, de twee Joodse gemeenten van onze hoofdstad zullen dit hedenmiddag doen in een gezamenlijke functie in de Synagoge Mikve Israel, welke om 17 uur aanvangt.

HET ARTIKEL VAN Z. E. DEN GOUVERNEUR.

Het artikel van Zijne Excellentie den Gouverneur op de voorpagina — dat op verzoek van Zijne Excellentie in de door Haar gebruikte spelling werd geplaatst — opent met een Latijns citaat.

De Redactie looft 10 gulden uit aan hem of haar, die den auteur van deze Latijnse regelen kan mededelen. Men kan zulks schriftelijk of telefonisch op nr. 1858 doen.

HOLY NAME SOCIETY.

Gisteren kwam in de Kerk van Onze Lieve Vrouw van de Berg Carmel de Holy Name Society bijeen. De Noordamerikaanse vlootalmoezenier hield een predicatie. Vervolgens kwamen de deelnemers bijeen in de cantine der Noordamerikanen te Hato en werd er ontbeten. Ook legden de mannen de Holy Name-belofte af in handen van Priester Egon. Het damescomité „Helping Hand" had voor een feestelijk ontbijt gezorgd.

De U.S.O. bood ieder der mannen een herinneringskaart aan ter gelegenheid van Moederdag.

SPECIALE UITZENDING.

Dinsdagmiddag om 16.45 uur zullen Gouverneur Dr. Piet A. Kasteel en Schout-bij-nacht Theodore E. Chandler tot de Verenigde Staten spreken van het Gouvernementshuis uit. Deze groet uit Curaçao vormt een onderdeel van een speciale Nederlandse uitzending tergelegenheid van 10 Mei, speciaal bestemd voor de Verenigde Staen. Ook Suriname zal zich doen horen. De redevoeringen in Curaçao uitgesproken, worden gerelayeerd door de Mutual Broadcasting System. Men zal ze dus zowel op de Golflengte van de Curom als op die van vele Noordamerikaanse stations kunen beluisteren bijvoorbeeld: Boston, op de 25 meterband.

DE GROET AAN BEZET NEDERLAND.

Radio-Oranje heeft gistermiddag de goede groet van Curaçao aan tijdelijk bezet Nederland uitgezonden. Tevoren werd een vrij uitvoerige samenvatting gegeven van de redevoeringen van de Heren John H. Sprockel en Dr. Carel F. Gronemeyer, in de jongste Statenvergadering gehouden.

Geschiedenis van Bonaire

door

PATER VITUS BRENNEKER O.P.

X.

Bij dit al komt nog, dat, al waren de meeste slaven gedoopt, zij practisch toch **in volslagen heidendom leefden.** Want voor 1856, het jaar waarin Rincón een zelfstandige parochie **werd**, was er van een godsdienstige verzorging der landsslaven hoegenaamd geen sprake.

En toch wisten sommigen ondanks het overmatige werk, ondanks hun harde behandeling, het door spaarzaamheid en overwerk nog zover te brengen, dat zij hun **20 à 30 gulden** bijeenkregen om zich **vrij te kopen.** Van hun wekelijks rantsoen spaarden ze telkens wat over om te kunnen zaaien en de oogst te verkopen, of zij boden zich 's Zondags aan voor losse **diensten.**

Onder het Engelse tussenbewind, werden op Curaçao de slaven verkocht. Die van Bonaire werden ook ontboden. Maar dezen waren er allerminst op **gesteld verkocht te worden naar een** onbekend land met een onzekere bestemming. Toen er niet één kwam, zonden de Engelsen een gewapende macht om ze te dwingen. Maar dat lukte niet, want natuurlijk **was er op** Bonaire geen enkele slaaf te zien. In diezelfde tijd, kwam er eens een Engels fregat voor Bonaire ten anker. De kapitein wilde met enige officieren het eiland bezichtigen, en in gezelschap van den Engelsen Commandeur des eilands trok men te paard naar het Noorden. Toen zij zich te Fontein even verpoosden onder de stijle rotswanden, werden ze plotseling opgeschrikt, daar een menigte zwarte gezichten van alle kanten boven de rotsen en rotsblokken kwamen uitgestoken. Het gezelschap begreep **zeer wel,** dat deze mannen slechts allen te gelijk wat zware stenen naar beneden behoefden te gooien om het hele bezoek te verpletteren. De kapitein vroeg den Commandeur deze lieden in hun eigen taal te vragen, wat zij eigenlijk wilden. Toen bleek, dat de negerslaven hen voor een troep soldaten aanzagen, die met vijandelijke bedoelingen hen kwamen opzoeken. De zwarten verzochten dan ook slechts dit ene: Of de heren uit Rincón weg wilden blijven. Nadat de Commandeur hun echter te verstaan had gegeven, dat het gezelschap alleen maar het eiland kwam bekijken, zonder iemand ook maar enig leed te doen, schikten zij er zich in een trokken af.

Het slavenleven van Bonaire was zozeer afgescheiden van de buitenwereld, dat zelfs **de grote opstanden te** Curaçao niet eens tot hier doordrongen. Geen slaaf wist er iets van. Ook **de vrijwording in 1863** verliep hier in rust en orde. Er werd stevig gedronken en gedanst, men had er aparte klederen voor gemaakt, en men droeg banden om het hoofd volgestoken met bladeren. Het lied van die dagen was:

Libertad, libertad, libertad!
Gracia na Dios su boluntad,
Nos a haja libertad!

Dat is: Vrijheid, vrijheid, vrijheid. Dank zij Gods wil hebben wij de vrijheid verkregen.

De vrijlating zat al lang in de lucht, en is een resultaat van tal van verwikkelingen en overwegingen geweest. Bij de groep slaven van Bonaire echter deed een heel ander verhaal de ronde over dat, wat eigenlijk de doorslag gaf. Koning Willem III namelijk, had plannen om te huwen met een zeer schone vrouw. Doch dit edele mens zei hem: Zolang je die arme slaven van West-Indië niet vrijlaat, zal ik je gemalin niet zijn. En toen liet de koning de slaven onmiddellijk vrij.

Op Bonaire verkregen op die dag **700** mensen de vrijheid. Velen kozen zich een biezondere naam, bij voorbaat een van een blanken vrijen persoon. Slaven in particuliere dienst namen veelal de naam van hun meester over, soms met een kleine verandering. Bleven de landsslaven grotendeels te Rincón wonen, niet allen. Er waren er, die niets meer wilden zien van wat hen aan dat harde leven herinnerde, en zich in kleine groepjes elders een woonplaats zochten. Zo hebben er enkelen gewoond op Bolivia, anderen op Labra, ook op de Ceru Santa Maria en Para Mira. Alle plaatsen, die thans weer verlaten zijn. Het leven ver van de gemeenschap en vooral op de heuvels bracht grote ongemakken met zich mede. Maar de mannen, die de striemen der watapana nog op hun rug hadden staan, maalden er niet om een uur ver te moeten lopen voor een kruik drinkwater, of telkens een hoogte te moeten beklimmen voor ieder werk buitenshuis.

Bij het genot der vrijheid zonken alle bezwaren in het niet; zij waren wel wat anders gewend. Het eerste geslacht daarna echter, dat de hardheid van het slavenleven niet aan den lijve gevoeld had, gaf de voorkeur aan gemakkelijker woonplaatsen en keerde naar vroegere gemeenschap terug. Daar kon men ook beter aan werk en eten komen. Want de zorg voor eigen onderhoud was voor gewezen slaven en hun nageslacht, ja, tot op de dag van vandaag nog voor de meeste Bonairianen, een moeilijke opgave.

De voorliefde om op hoogten te leven, had nog een heel biezondere reden. Het gold als een **veiligheidsmaatregel.** Altijd door heeft Bonaire te lijden gehad van vreemde **roofoverval-len;** en die van de latere tijden hadden het in het biezonder op de slaven gemunt. Bij kalm weer landde men daarvoor zelfs in de baaien van de Noordkust, viel niets-vermoedenden aan, of trachtte de bewoners met rum en lekkernijen te lokken, om hen dan onverwachts te omsingelen, weg te voeren en elders als slaaf te verkopen. Zo ving men ook lieden, die zich vrijgekocht hadden, in de tijd voor de emancipatie. Voor hen was dit lot dan wel dubbeltreurig. Zij moesten de vrijheid, die zij zo duur gekocht hadden, weer vaarwel zeggen, misschien voor hun gehele leven.

De Westindische Compagnie was zeer beducht voor deze slavenroof. De Commandeur van Bonaire had de opdracht, om zodra een vreemd schip in zicht kwam, de slaven van hun werk te laten halen en onder geleide van enige ruiters naar de bossen te brengen, opdat zij niet in 's vijands handen zouden vallen, en de Compagnie een schade te lijden krege. Toonde een slaaf ook maar enig verzet, dan moest hij onmiddellijk in boeien geslagen worden, en later naar Curaçao opgezonden.

Zo lezen wij in een **instructie van** Directeur Faesch aan den Commandeur van Bonaire in 1756. Uit datzelfde document blijkt ook, dat men er vaste uitkijkposten op nahield, en eveneens, dat de Commandeur de plicht had bij ieder onraad „vuuren te besorgen soo boven als beneden".

Dit voorschrift van vuren aan te steken op de hoogste bergtoppen, **komt** in de geschiedenis van die eiland herhaaldelijk voor. De Indianen kenden dit systeem reeds. In de termen der Compagnie heette dit „een brandaris maken", naar aanleiding van de vuren, die op de stompe toren „Brandaris" van Terschelling werden ontstoken. De hoogste heuvel van Bonaire, waar het vuur vooral werd aangelegd, heeft er de naam **Brandaris** van gekregen. Na de verdrijving van de Engelsen in 1803 vinden wij de opdracht dan ook vernieuwd in deze termen: „Om in cas van aanval de Brandaris op te steken". Zo wisten alle voorbijgaande schepen en ook Curaçao — overdag door rook en des nachts door vuur —, dat men op zijn hoede moest zijn.

De traditie verhaalt, dat men nog lang de gewoonte behouden heeft om bij ieder onraad met zijn hebben en houden de wijk te nemen naar de ontoegankelijke spelonken der wildernis.

Wordt vervolgd.

De afgelopen Week.

Reeds een maand geleden werd het in de kranten en door de radio gezegd: De slag om Tunis is zijn laatste phase ingegaan.

Wat en onder „laatste phase" verstond werd niet nader uitgelegd. In de gevechten, die nadien nog volgden, ging het er echter steeds meer op lijken, dat deze nog lang zou duren en belangrijke offers zou kosten voordat zij afgelopen zou zijn.

De nazies en fascisten onder de uitstekende Duitse legerleiding boden goed en verwoed weerstand. Zij toonden geen tekenen van verslapping. Juist schenen zij bij elke volgende heuvel hardnekkiger verzet te bieden dan tevoren. De Geallieerden konden niet dan slechts langzaam vorderen.

Vervolgens kwam de opmars van Generaal Kenneth Arthur Noel Anderson uit het Westen, haast geheel tot stilstand.

In de berichten kwam te staan: De eerste phase van het Geallieerde offensief aan het Westelijke Tunische front is geëindigd. Wat men precies onder „eerste phase" verstond was zeker even moeilijk uit te maken als wat men te voren onder „laatste phase" verstaan had.

De beslissende slag in Tunis.

Toen in de afgelopen week de grote Geallieerde doorbraak kwam, tengevolge waarvan zowel Tunis als Bizerte veroverd werden, toen wist iedereen dat het einde van de as in Afrika nabij was. Dit was de beslissende slag; dit was het „drijven van den vijand in de zee" waarop de verschillende Geallieerde Bevelhebbers herhaaldelijk gezinspeeld hadden.

En men dacht ogenblikkelijk aan de voorspelling van den Fransen Generaal Henri Honoré Giraud, enkele dagen van tevoren gedaan, dat de as vóór eind Mei uit Afrika verdreven zal zijn en dat de overwinning op Duitsland in 1944 zal komen.

De „bescheiden Fransman", die niet als de Noordamerikanen „strijdt voor de vrijheid van de wereld, doch gewoon voor de bevrijding van Frankrijk", scheen althans wat het eerste betreft gelijk te hebben. En als spoedig de aanval op Europa geopend wordt zal het tweede — de nederlaag van Duitsland in 1944 — ook wel uitkomen.

Het is duidelijk, dat Duitsland en Italië zich op het ogenblik in een moeilijk parket bevinden. De blufferijen van Hitler en Mussolini ten spijt zal iedere denkende Duitser en Italiaan dat ook wel inzien.

Russische voorbereidingen.

Anders dan anders zijn het in Rusland niet zozeer de nazies, die aanstalten maken tot een zomer-offensief, doch de Russen.

In de Kuban vallen de Sovjets al aan, omdat daar het weer reeds zo goed is, dat de gevechten er niet ernstig door gehinderd worden. Krimskaya werd in de afgelopen week genomen en de ring van kanonnen en bajonetten rond de vluchthaven Novorossisk werd steeds nauwer toegehaald.

Langs het gehele front van Leningrad tot Rostov beginnen Russische patrouilles agressief te worden. Dan hier dan daar doen zij nachtelijke overvallen of beproeven zij de kracht van de vijandelijke Oostwal.

De luchtmacht valt overal krachtig aan. Zelfs Russische steden waar zich nazies bevinden worden niet ontzien: Bryansk, Gomel, Orel enz. Vliegvelden en aanvoerlijnen moeten het speciaal ontgelden en zelfs diep in het vijandelijke achterland worden bases en opslagplaatsen gebombardeerd.

Japan in een betere positie.

Het is kwalijk te zeggen of de voorspelling van Giraud ten opzichte van nazie-Europa ook voor Japan kan gelden, namelijk, dat het in 1944 verslagen zal worden. De positie van Japan in het Verre Oosten is op het ogenblik krachtiger dan ooit.

Japan heeft in het Zuiden wat het hebben wilde. Australië heeft het niet nodig en zal het ook niet invaderen zolang de Geallieerde vloot in de Stille Oceaan de meerdere is. Australië is voornamelijk een land van blanken en past als zodanig niet in de „gemene welvaartsspheer" van het land van de Opgaande Zon.

Bovendien heeft men nog de strijd in China voorhanden en eenmaal onderworpen zal dit land gemakkelijker geëxploiteerd kunnen worden dan Australië.

Tokio's politiek heeft zich erop gericht een bond van Aziatische staten te vormen waarin Japan de leiding zal hebben. Men belooft de onafhankelijkheid aan de overwonnen volken van Azië. Van Premier Hideki Tojo kregen de Philippijnen dezer dagen nog een dergelijke belofte. En als eis stelt men: de grootst mogelijke steun in de krijg tegen de Verenigde Landen, al moet deze honderd jaar duren.

Politiek, militair en economisch.

In China is de Regering van Wang Tsjing Wei reeds in naam onafhankelijk gemaakt. Als doel van de pogingen om China te winnen is dit van groot belang.

En afgezien van deze politieke zet gaat Japan zich thans op militair terrein ook meer inspannen om het dappere verzet van Tsjang Ki Sajeks régime te breken. Op verschillende plaatsen worden offensieven ingezet. De gevechten van de laatste tijd hebben zich vooral geconcentreerd in de Taiheng-bergen en in de streek van het Tungting Meer.

Behalve dat hiermede geknaagd wordt aan de kracht van China's leger hebben de Japanse offensieven ook andere doeleinden. Men tracht China's landbouwgebieden in te palmen of op andere wijze de gewassen aldaar te vernietigen. Op deze wijze doet men een hongersnood ontstaan, die millioenen onschuldige volksmensen en ook het Chinese leger aantast.

Zo wordt Japans oorlog tegen China politiek, militair en economisch gevoerd en als deze wijze van oorlogvoering geen grote resultaten boekt dan zal dit in de eerste plaats te wijten zijn aan de standvastigheid en de taaiheid der Chinezen.

Hoe helpen de Geallieerden China nu om Japans krachtige positie te breken en het uiteindelijk te verslaan?

De steun der Geallieerden.

Op het ogenblik bestaat de rechtstreekse steun van de Geallieerden aan China in een kleine luchtmacht van Noordamerikaanse vliegers en in het zenden van voedselwaren en materialen, die druppelsgewijze in transportvliegtuigen worden aangevoerd. De strijd van de Geallieerden in Birma kan moeilijk als rechtstreekse steun aan China worden aangemerkt, omdat de verdediging van Brits Indië hiermede gemoeid is en zo mogelijk de herovering van Birma.

Zo lang de strijd tegen Hitler in Europa nog de meeste aandacht erlangt van de Geallieerden zal geen groot offensief tegen Japan — waar dan ook — kunnen worden ondernomen. Er komt echter steeds meer lijn in de strategie, die de Geallieerden voorlopig in gemeenschappelijk overleg tegen Japan volgen. Troepenmachten zal men de eerste tijd niet naar China kunnen zenden om er de Japanners te verdrijven.

Wat echter wel mogelijk is: 1) bombardementen op Japan, en 2) het verstoren van de Japanse verbindingswegen over zee.

Om Japan te bombarderen.

Bombardementen op Japan zijn mogelijk. Zij kunnen van vliegdekschepen ondernomen worden en zelfs van bases in China uit.. Doch deze aanvallen kunnen in de eerste tijd niet op grote schaal en ook niet met regelmaat worden uitgevoerd.

De enige weg waarover men Japan meer binnen het bereik van lange afstands bommenwerpers kan brengen loopt langs de Aleoeten-eilanden, die zich als een keten over het Noordelijk deel van de Stille Oceaan uitstrekken. De Japanners hebben deze weg het vorig jaar geblokkeerd door de bezetting van de eilanden Kiska en Attu. Aan het wegwerken van deze versperringen zijn nu de Noordamerikanen en Canadezen bezig. Kiska en Attu worden vrijwel dagelijks en herhaaldelijk gebombardeerd en de troepen gaan van eiland tot eiland steeds verder om straks de Japanners op hun vooruitgeschoven posten te bespringen. Reeds is men genomen op het eiland Amchitka, op 115 kilometer van Kika en ongeveer 2000 kilometer van Tokio......

Om de verbindingen door te snijden.

Om de verbindingen tussen de Japanse gebieden en vooral met zijn gebieden in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan door te snijden wordt door de Geallieerden een intensieve duikbotencampagne gevoerd. Doch het is niet te verwachten, dat de Geallieerden het hierbij zullen laten. Als men de bedreiging voor de Japanse verbindingslinies acuut wil maken, moet men bepaalde eilanden bezetten, die de zeewegen van Japan naar het Zuiden beheersen.

Gelijk in de Aleoeten zullen de Geallieerden ook hier langzaam voort gaan dit te doen.

De laatste tijd is bekend geworden, dat de Noordamerikaanse strijdkrachten de Ellice eilanden bezet hebben. Hier is dus een stap gedaan in de richting waar men naar toe wil. Ten Noord-Westen van de Ellice eilanden ligt de Gilbert-groep. Van deze groep werd het eiland Makin door Noordamerikaanse mariniers eens twee dagen bezet. Alle vijandelijke installaties en manschappen werden er opgeruimd. Voorts is het eiland Tarawa in deze groep gebombardeerd.

Nog meer ten Westen van de Gilbert groep licht het eiland Nauru. Ook Nauru is gebombardeerd en belangrijke schade werd er aangericht. Ten Noorden van Nauru liggen nu de Japanse bases, die de zeewegen naar de Salomonseilanden en Nieuw Guinea beschermen.

Het zijn de kleinere bases Jaluit, Wotje, Ponape etc., maar de belangrijkste basis is Truk. De meeste kleine bases zijn reeds door de Noordamerikaanse vloot beschoten of door vliegtuigen gebombardeerd, doch Truk — voor zover bekend — nog nooit.

En dan Philippijnen.

De Truk-eilanden zijn omgeven door een reeks van riffen. Hiertussen liggen doorgangen en de Nipponezen behoeven slechts de doorgangen te bewaken om de nadering van vijandelijke schepen te beletten. De Japanners hebben vliegvelden op de eilanden en ook voldoende faciliteiten om een grote vloot van voorraden te voorzien en te verzorgen.

Het is onnodig de voordelen na te gaan voor de Geallieerden zo zij hier mochten komen. Op één ervan zij echter gewezen: De Philippijnen waarheen MacArthur terug wil, zouden niet ver meer zijn.

Russen doorbreken buitenste defensies van Novorossisk.

RUSSEN DRINGEN DOOR BUITENSTE VERDEDIGINGSWERKEN VAN NOVOROSSISK.

Eddy Gilmore seint uit Moskou:

Berichten van het front deelden mede, dat de Sovjet-strijdkrachten door de buitenste verdedigingswerken van Novorossisk zijn heengedrongen en „voortdurend de vijandelijke defensies afbrokkelen". De Russische opmars in de Kuban ging gepaard met nieuwe felle luchtgevechten, die volgens de Russen in de afgelopen week de vernietiging van 930 Duitse vliegtuigen ten gevolge heeft gehad. Ook heerst er een herneuwde activiteit in het gebied van Lisitsjansk in het Donets-basn. De luchtoorlog, waarbij verpletterende Russische aanvallen worden gedaan op Duitse verbindingscentra achter de Centrale en Oekraïnse fronten, maakt klaarblijkelijk deel uit van een omvangrijk plan om de nazie-voorbereidingen voor een zomer-offensief stuk te slaan.

Het middernachtelijk communiqué, dat sprak ver de vernieling van 930 Duitse vliegtuigen, deelde mede, dat de Russische luchtmacht 235 vliegtuigen verloor in de week, die Zaterdag afliep. De gevechten nabij Novorossisk hebben plaats op korte afstand en dikwijls ontstaan er verwoede handgevechten in de loopgraven als bajonetcharges zijn gedaan. De mortieren werpen granaten op de nabij liggende vijandelijke linies en de lange afstands artillerie alsook het korte afstands geschut onder houden een gestadig vuur. Intensieve gevechten worden geleverd onder een voortdurend bombardement van duikbommenwerpers en beschietingen.

De strijd tegen de Duitse verbindingswegen achter de Oekraïnse, Centrale en Kalinin-fronten bracht de vernieling van meer dan 19 spoorwegknooppunten. Stormoviks overvielen Bryansk, Poltava, Belgorod, Smievka, Putivi, Dorogobuzj, Uspensk en andere centra van verkeer, terwijl een andere groep rechtstreeks naar de spoortreinen sloeg tussen Orel en Karatsjev, Rilsk en Vorozjba, Novosokolniki en Vitesbk, Lisbdinlvo en Zjizdra Spasdemyansk en Elnya.

De aanvallen werden beschreven als de meest formidabele welke de Russen ooit ondernomen hebben op de Duitse verkeerscentra.

Een bericht van de Kuban zeide, dat de Duitsers in hun pogingen om zich te redden reserves in de strijd zenden, die zij van plan waren te gebruiken in de zomer-campagne. De fascisten voeren ook haastig nieuwe artillerie- en tankeenheden aan en werpen deze in de strijd van de moerassen rond de Zee van Azov, over de moddervlakten naar de rivier Kuban en van de rivier Kuban verder in Zuidelijke richting naar Novorossisk.

Grote groepen fascisten zijn nog van elkaar gescheiden en elk uur wordt hun positie binnen Novorossisk slechter.

Een bericht zeide, dat ongeacht de nieuwe artillerie-eenheden, die de Duitsers in de Kuban laten aanrukken, de meerderheid bij het Rode leger blijft. De Duitsers gebruiken er vele tanks en enkele zijn van het voetvolk afgesneden achter de Russische linies en vervolgens vernield.

De Russen brachten op zijn minst 15 kleine schepen geladen met soldaten tot zinken en ook een transportschip — alles binnen de laatste 24 uur op de Zwarte Zee en de Zee van Azov. De hevigste gevechten buiten de Kuban vinden plaats in het district van Lisitsjansk. Er werden geen veranderingen in de situatie gemeld. Ongeveer duizend fascisten werden hier binnen de laatste 24 uur gedood. Er heerst ook een groere activiteit langs de Donets. Scherpe botsingen vinden plaats ten Noorden van Chuguev en ten Zuiden van Balakleya. Artillerie-duels, die ten Westen van Rostov reeds meer dan twee weken aan de gang zijn, duren voort (Moskou, (P) 10.5).

RUSSISCH LEGER TREKT VOORUIT.

Eddy Gilmore seint uit Moskou: Het Sovjet-leger dreef hardnekkig vooruit naar alle gestelde doelen in de Kuban en naderde steeds meer de haven van Novorossisk, terwijl de luchtstrijd een grote omvang aannam. Meer dan 560 vliegtuigen werden gedurende de laatste vier dagen door de Russische luchtmacht vernietigd, vele ervan op Duitse vliegvelden achter het front. De Duitsers voerden haastig reserves aan naar de Kuban over zee en land. Deze reserves worden echter op vreedzgenloze wijze bestookt door Russische Stormovs en bommenwerpers, terwijl gevechtsvliegtuigen de infanteristen met massa in plotselinge overvallen.

Dat de Russische aandacht speciaal gericht is op de Duitse verbindingen werd onthuld door een verkaring, dat 200 vrachtauto's werden vernield of buiten gebruik werden gesteld en dat een vijandelijke transportschip op de Zwraet Zee tot zinken werd gebracht.

De gevechten in de bergen ten Noord-Oosten van Novorossisk hebben een nieuwe hoogte van felheid bereikt. De berichten zeggen, dat de soldaten worden gesteund door grote Russische luchtstrijdkrachten en tanks, die op de versterkte Duitse linies hameren. Er komen nog steeds Duitse en Roemeense versterkingen naar de Kuban. Levendige gevechten van plaatselijke belang vonden plaats aan het Centrale Donetsfront, ten Zuiden van Orel en ten Westen van Velikie Lukie. De Russen boekten successen in deze gevechten. (Moskou, (P) 9.5).

STAAT VAN BELEG AFGEKONDIGD.

De Duitsers hebben in geheel Nederland de Staat van Beleg afgekondigd.

Dit betekent dat speciale rechtbanken het standrecht kunnen uitoefenen zonder verdere vorm van proces mensen ter dood kunnen veroordelen. Meer dan vijf personen mogen niet op openbare plaatsen samenzijn. Van 20 uur 's avonds tot zes uur 's ochtends mag niemand zich op straat bevinden, er mag geen sterke drank worden verkocht. De speciale man die op dit alles moet toeven is Dr. Wimmer en in alle provincies zijn speciale toezichthouders door Seyss Inquart aangewezen in de laatste dagen zijn duizenden en duizenden Nederlanders door Gestapo en groene politie opgepakt. Zo trachten de nazies het groeiend verzet in Nederland te breken.

Deze krant is gedeeltelijk ongecorrigeerd.

Staten van Curacao.

Vergadering op Donderdag den 13n. Mei 1943, des avonds te 8 uur.

Te Behandelen Onderwerpen:

1. Ingekomen stukken.
2. Ontwerp-landsverordening tot aanvulling van de „Zegelverordening 1908" (P.B. 1935 No. 111). (1943—1944—3).
3. Ontwerp-landsverordening tot bekrachtiging, wijziging en aanvulling van de regeling van de uitgifte van muntbiljetten van f. 1.— vervat in het besluit van den 13n. Juli 1942 (P.B. 1942 No. 129). (1942-1944-5).

De Griffier,
G. J. FERGUSON.

1395

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Londen:** Het DNB deelde mede, dat de weerstand van de Duitse en Italiaanse strijdkrachten tussen Bizerte en Tunis eindelijk gebroken is, doch dat een tamelijk grote strijdmacht het nog uithoudt in de Zuidoostelijke sector van Tunis.

— **Londen:** Het Duitse communiqué maakte melding van hevige Russische aanvallen om in de Kuban door te breken. Voorts werd gezegd, dat bittere defensieve gevechten voortduren ten Zuid-Oosten van Tunis en in de Zuidelijke sector van Tunis.

— **Londen:** Radio-Parijs, welke onder Duits toezicht staat, gaf voor de eerste maal de wanhopige positie van de asstrijdkrachten in Noord-Afrika toe en verklaarde: „De slag om Tunis nadert zijn einde".

— **Londen:** De Japanse radio deelde mede, dat 7 Noordamerikaanse bommenwerpers, begeleid door verschillende P-40's, Canton in de namiddag van 8 Mei aanvielen en dat 2 der aanvallende vliegtuigen werden neergeschoten.

— **Londen:** De Duitse radio deelde mede, dat een ingenieur van de Bulgaarse luchtmacht, genaamd Janaquiev, te Sofia in de nek geschoten werd. Dit was de laatste aanval op pro-nazie Bulgaren. Twee mannen en vrouwen zouden de aanslag op Janaquiev gedaan hebben.

— **Londen:** Het Italiaanse communiqué zeide, dat de Geallieerden ten Zuid-Oosten van Bizerte aanvielen met nieuwe strijdkrachten. Men zeide, dat de astroepen de weerstand opgaven nadat zij alle ammunitie verbruikt hadden en alle tanks onbruikbaar geworden waren. Zeer hevige schade werd te Palermo aangericht in een aanval door „massieve formaties van viermotorige vliegtuigen". Het aantal slachtoffers is nog niet vastgesteld.

— **Bern:** Officieel werd medegedeeld, dat Veldmaarschalk Baron Mannerheim na een korte rust Zondag uit Zwitserland vertrokken is.

— **New York:** De radio van Tokio deelde mede, dat een Geallieerde duikboot de omgeving van het dorp Horobesu aan de Zuidoostelijke kust van Hokkaido beschoten heeft.

Hokkaido is op een na het grootste van de reeks eilanden waaruit Japan bestaat. De granaten zouden op het veld terecht gekoen zijn en geen schade aangericht hebben.

Amsterdams Officier schrijft over „3 jaar geleden".

6 tot 10 Mei 1940 in de hoofdstad. IMPRESSIES TE AMSTERDAM.

Ooggetuige-relaas door iemand die Curaçaos Nederland wist te bereiken.

Vrijdagochtend 10 Mei 1940 half 2...

Mijn telefoon rinkelde, op zichzelf niets ongewoons en zeker niet gedurende het laatste jaar. Bijna geen nacht ging er voorbij of er was wel „iets" aan de orde, dat het nodig maakte telefonisch overleg te plegen.

En toch! Dàt telefoontje was ànders! Het kwam, nadat ik pas na heel lang denken en overwegen van de toestand in slaap gevallen wast

Zou het tòch weer bij een dreigement blijven of zouden de Duitsers......?

Des Maandags tevoren — 6 Mei — liepen er onheilspellende geruchten. Het grote publiek wist van niets, merkte nog niets. Doch er zat weer „spanning" in de lucht.

Men went aan alles, zelfs aan de geweldige spanningen, waaraan een volk kan blootstaan, wanneer het zich bedreigd gevoelt door een machtige buurstaat. Hadden wij niet al een hevige spanning gehad gedurende de eerste helft van November 1939? Het gehele verkeer in de grensstreken was toen geblokkeerd geweest, ziekenhuizen en sanatoria tot vrij diep in het land waren ontruimd om gewonden te kunnen opnemen, de militaire verloven waren enige tijd ingetrokken geweest...

Het was bij een „spanning", bij een „dreiging" gebleven! De duizenden bewoners uit de grensstreken, die vrijwillig naar familie of vrienden binnen onze machtige Waterlinie ontruimd waren, keerden naar hun eigen woningen terug.

Reeds spanning in Januari.

In Januari was de spanning weer toegenomen. Weer liepen er geruchten over Duitse troepen-concentraties langs onze grenzen. Opnieuw zochten duizenden hun heil in het Westen van Nederland: in de provincies Noord- en Zuid-Holland.

Er kwamen weer geruststellende verklaringen van over de grens: de troepen-concentraties betekenden geen enkele bedreiging tegen het vredelievende Nederland, waarmede Duitsland zulke goede betrekkingen onderhield.

De soldaten kwamen weer met verlof, het spoorwegverkeer werd geleidelijk weer normaal, de gevluchte grensbevolking keerde naar haar haardstede terug.

Doch de aanwijzingen, dat Hitler te eniger tijd zijn horden ook door de Lage Landen zou jagen, namen toe. De oefeningen met de geheimzinnige lichtsignalen in de nacht konden niet zonder betekenis zijn! Het uitblijven van een antwoord van de Duitse regering op het protest van de Nederlandse regering in verband met het grensincident bij Venlo en de wijze, waarop deze zaak in de door Goebbels geleide Duitse Pers behandeld werd, voorspelden niet veel goeds. De arrestaties in verband met het smokkelen van uniformen naar Duitsland vormden een andere aanwijzing.

Dit waren gebeurtenissen, welke ook onder het volk ongerustheid veroorzaakten. Doch er gebeurde niets en men vertrouwde.

Ingewijden wisten echter, dat Hitler bezig was materiaal te verzamelen om een inval in Nederland achteraf — volgens het bekende recept — te kunnen rechtvaardigen. De Nederlandse regering handhaafde in alles een stricte onzijdigheid en de verdeling van de troepen over het land was zodanig, dat theoretisch ook rekening gehouden werd met de mogelijkheid van een aanval van andere dan Duitse zijde! Doch Hitler moest bewijzen hebben, dat Nederland niet afzijdig was, en op zekere dag verscheen in het Duitse officiële leger-bericht de zinsnede, dat „Britse vliegtuigen met schending van de Nederlandse onzijdigheid over de provincies Friesland en Groningen naar Noord-Duitsland gevlogen waren."

Bij de publicatie van het leger-bericht in de Nederlandse dagbladen werd na overleg met officiële instanties te Den Haag besloten dergelijke zinsneden te schrappen. Bovendien werd vastgesteld, dat de Duitse beweringen absoluut onjuist waren! Wanneer er nu en dan vreemde vliegtuigen (zowel Duitse als Britse!) boven Nederlands grondgebied kwamen, dan werden zij begroet door ons afweervuur. Men herinnere zich het neerschieten van een Britse bommenwerper bij Rotterdam.

Nieuwe spanning in April, die tot vlak voor de misdadige overval op Denemarken en Noorwegen tot het uiterste steeg.

Weer werd Nederland met rust gelaten. Zouden de plechtige Duitse verzekeringen ten opzichte van ons land tòch waarde hebben? Men kon het bijna niet geloven, hoe graag men het ook wilde.

Het grove verraad in Denemarken en Noorwegen schudde Nederland wakker. Zouden ook in ons land mensen zo laag kunnen zinken, dat zij hun eigen vaderland zouden verraden?

De Meidagen.

6 Mei: onheilspellende geruchten! Nòg is alles normaal, niets uiterlijk wijst op het naderend onheil. De Nederlandse militaire attaché in Berlijn had evenwel Zaterdagavond 4 Mei een vertrouwelijke waarschuwing ontvangen, „dat het gauw gebeuren zou"!

7 Mei: de militaire attaché in Berlijn had des nachts naar Den Haag getelefoneerd, dat „het deze week gebeuren zou".

Toen kwam de grote schok: om 14.30 uur des middags werden alle militaire verloven ingetrokken, óók studie- en zakenverloven! Ik kreeg een „extra"-telefonische waarschuwing, dat „het nu ernst was en misschien een quaestie van uren".

Het gehele treinverkeer voor burgers werd gestaakt, uitgebreider maatregelen dan ooit tevoren werden genomen.

Wij voelden, dat het nù gebeuren ging, en een van mijn vrienden, die overigens zeer pacifistisch was, zeide, dat die Duitsers nu eindelijk maar eens moesten komen. Zij hadden Oostenrijk door verraad kunnen inlijven, Tsjecho-slowakije was hun door een Henlein in handen gespeeld, Polen hadden zij door een geweldige overmacht in korte tijd kunnen overmeesteren, Denemarken en Noorwegen waren verraden, maar ons land zou pal staan! **Hier** moesten zij zich maar eens te pletter lopen tegen onze Peel-linie, hun tanks zouden wegzakken in ons geïnundeerde land! Het water zou onze vriend zijn en wij, Nederlanders, zouden der wereld tonen, dat de Duitse horden wel te stuiten waren!

Zo spraken er velen in die dagen in ons vaderland. Wij zouden het moeilijk krijgen achter de Waterlinie, het gedeelte van het land dat zeker tijdelijk in handen van den vijand zou vallen, zou het niet prettig hebben, maar een aanval op Nederland (en België) zou wel eens het begin van het einde van Hitler kunnen zijn!

8 Mei: met koortsachtige ijver wordt, waar nog iets in het belang van de verdediging gedaan kan worden, met man en macht gewerkt. Wij staan gereed, allen — behalve de kleine groep landverraders van de „gekruiste armen" — bereid met ons leven ons vaderland te verdedigen.

9 Mei: zou het tòch weer een dreigement blijven? Er is enige ontspanning merkbaar, de directie van de Nederlandse Spoorwegen kondigt een hervatting op beperkte schaal van het treinverkeer voor burgers aan tegen Vrijdagochtend 10 Mei.

Doch nog dezelfde avond telefoneert de militaire attaché in Berlijn drie maal met de autoriteiten in Den Haag: ze kómen, deze nacht!

Half 2......

Eindhoven belt mij, een van mijn goede vrienden. Hij vraagt mij: „Wat is er aan de hand? Het is hier zo rumoerig!"

„Ja, er wordt hier ook drukker gevlogen dan anders, maar officieel weet ik nog niets...... Ik zal je bellen als ik iets hoor!"

Ik heb die nacht niet meer geslapen: het werd ook boven Amsterdam steeds rumoeriger in de lucht.

Toen kwam het: het schemerde nog. Mijn slaapkamer aan de Zuidelijke grens van de hoofdstad zag uit over de velden, over de Nieuwe Meer, aan de andere kant waarvan Neêrlands grootste vliegveld ligt: Schiphol.

Ruim 3.30 uur in de ochtend raasden de vliegtuigen door de lucht, slechts vaag zichtbaar in het nog zwakke daglicht.

Wat gebeurt er? Wat betekenen die gekleurde lichten, die van de aardbodem af in de lucht schieten, van ver weg in een rechte lijn naar Schiphol? De lichtsignalen!

En geleid door deze lichtsignalen komen ze aanrazen, de luchtmonsters van Goering, tientallen bommenwerpers, honderdtallen, in golven achter elkander!

En boven Schiphol zien wij ze duiken, geweldige ontploffingen doen de vensters van onze op hemelsbreed ongeveer 8 kilometer afstands gelegen woning rinkelen, vuurkolommen schieten in de lucht!

Steeds meer vliegtuigen vliegen op korte afstand langs mijn woning, steeds maar naar Schiphol. Het afweervuur is duidelijk hoorbaar, wij zien één, twee vliegtuigen neerstorten. Maar er komen steeds meer! Nederlandse krijgsvliegtuigen verschijnen in de lucht, de prachtige zo duidelijk te herkennen G.1's storten zich op den vijand in een ongelijke strijd.

Na een half uur wordt het weer rustig in de lucht. Maar daar, een paar kilometer naar rechts, staat Schiphol, onze prachtige luchthaven, waarop alle Amsterdammers zo trots waren, waarvoor wij gevochten hebben om het te behouden, in lichter laaie. Een vuurzee van geweldige afmetingen is er voor in de plaats gekomen!

Ik sta zwijgend het vreselijke schouwspel gade te slaan.

„Dus tòch...... die woordbrekers!" is het enige wat ik toen dacht.

Buiten, aan de rand van de stad, staan de Amsterdammers bij duizenden te staren naar het lang gevreesde en toch ongeloofelijke!

De door Nederland gevoede Duitse kinderen gooien de bommen neer.

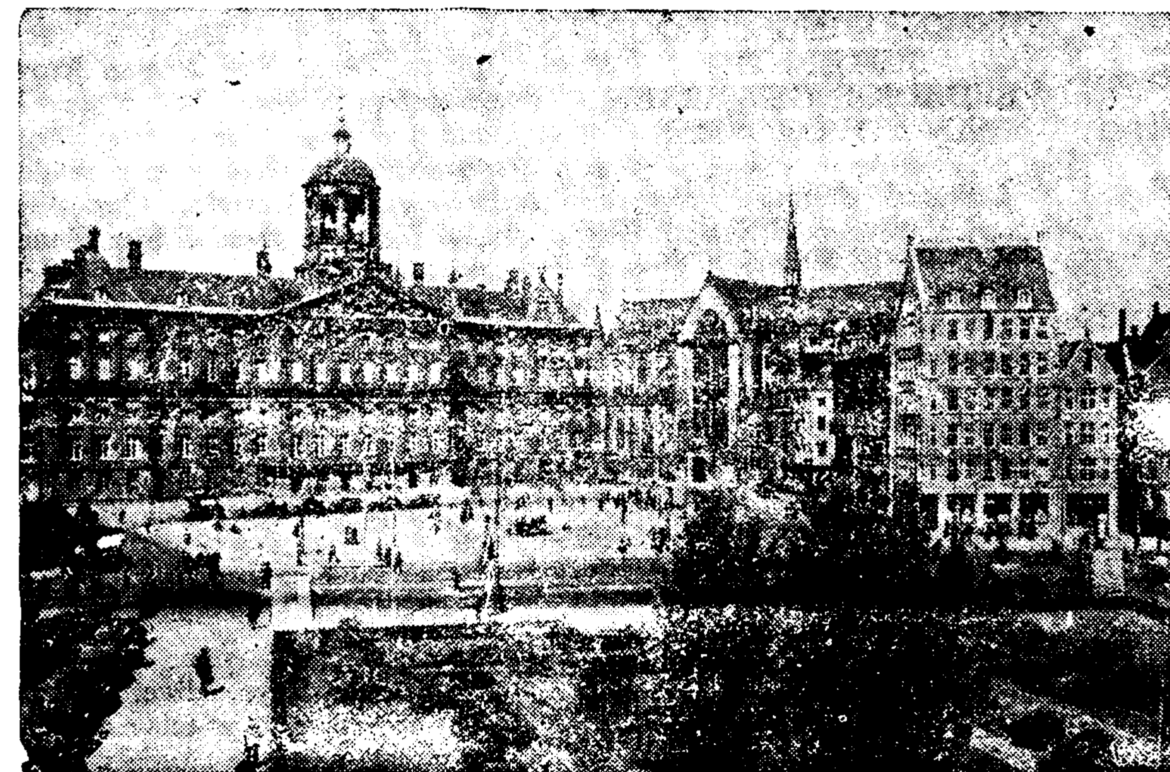
Gisteren nog heeft Berlijn zo plechtig verklaard, dat het met ons land slechts vriendschappelijke relaties wenste te onderhouden.

En nu deze barbaarse overval, als een dief in de nacht, met bruut geweld, op een land, dat in tijden van nood zich tot het uiterste ingespannen heeft de ellende van Duitse kinderen te lenigen.

Zijn het dezelfde kinderen, thans volwassen geworden, die deel hebben aan dit geweld?

De Amsterdammers aan de rand van de stad praten zacht met elkander, alsof men het verraad voelt! „Hebt u die lichtsignalen gezien? Wie heeft die gegeven? Ze waren rechtstreeks naar Schiphol!"

De kinderen, door het geraas uit hun onschuldige slaap gewekt, staan stil tegen de huizen. Ze spelen niet, zoals anders! Ze begrijpen, dat er iets heel ergs gebeurt. Maar hoe vreselijk het is, weten ze nòg niet.

Hier zullen Vorstin en Volk het overwinningsfeest vieren.

Ik probeer te telefoneren, met Eindhoven, met Den Haag. Doch er komen geen verbindingen meer tot stand. Alleen regeringsgesprekken en die kan ik van huis uit niet voeren.

Koelbloedigheid en rust in 's lands hoofdstad.

De Amsterdammers beginnen hun dagtaak, zoals op elke andere werkdag. Wij zijn in oorlog.

Maar ons leger staat gereed, de Peel-linie, waarvoor deskundigen internationaal bewondering hadden, en onze Waterlinie: ze zullen ze tegenhouden! Er is geen sprake van een paniek. Alles gaat zeer normaal, de trams rijden gewoon, de bakker en melkboer komen op tijd, de winkels openen als op andere dagen.

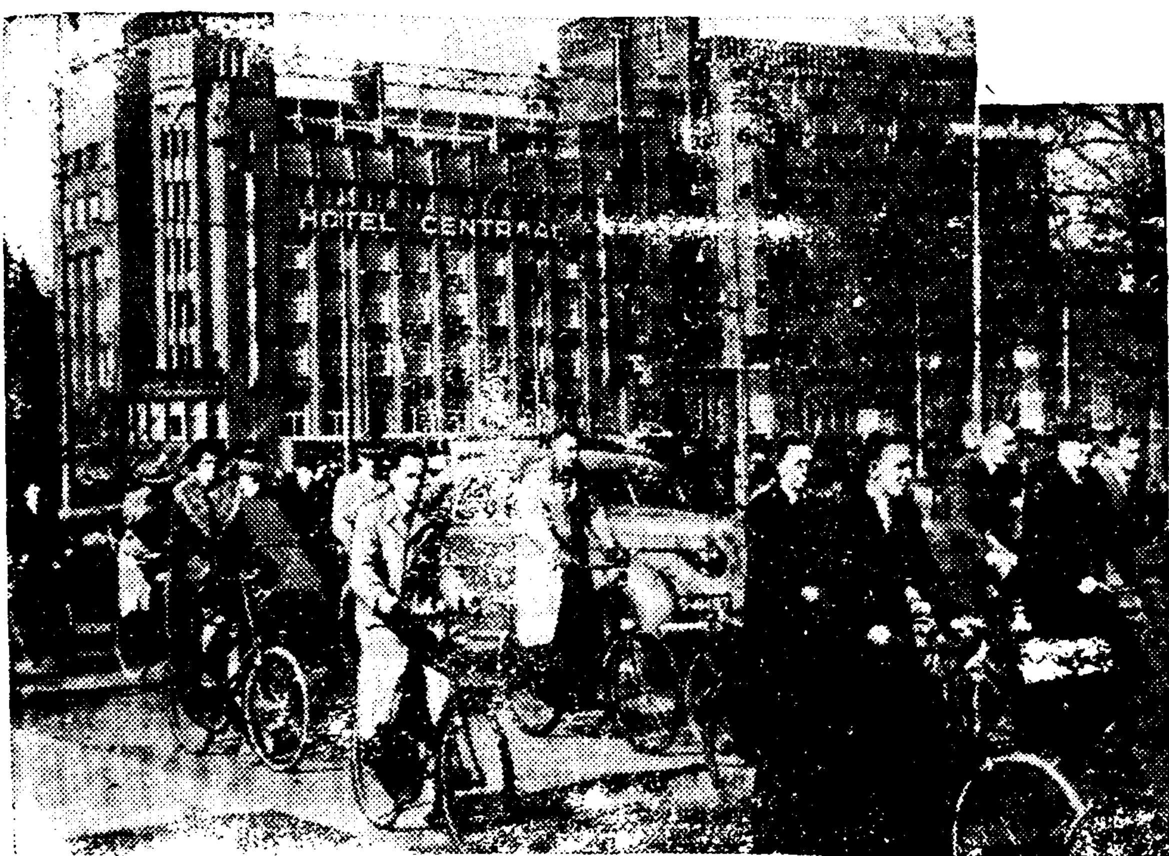
In de binnenstad is het des morgens wat drukker dan anders, doch dat kan ook verband houden met de aanstaande Pinksterdagen. Er zijn immers al vacantiegangers in de hoofdstad aangekomen, zoals Amsterdammers al naar de provincie of nog verder, naar België, getrokken zijn. De scholen zijn al enige dagen gesloten!

Overigens doet ieder zijn werk, ieder doet zijn plicht op de plaats, waarop hij gesteld is.

De radio waarschuwt tegen valschermspringers: ook dàt kan geen verwarring stichten. Daarmede zullen onze soldaten zeker afrekenen! De vijand moge een deel van ons land bezetten, hij zal het niet krijgen!

Tientallen prachtige moderne bruggen hebben wij gedurende de laatste jaren over de grote rivieren gebouwd, over de Waal, die de grootste boog heeft van alle bruggen in Europa, over het Holandsch Diep, een spoorbrug en een brug voor het wegverkeer. De laatste is pas nieuw. Maar mèt de oude zullen de nieuwe bruggen de lucht ingaan, in enkele minuten zullen wij moeten vernietigen, wat wij in vele jaren door noeste arbeid opgebouwd hebben. Maar het móét, tot redding van ons vaderland!

Zo praat men in de café's, waar het tegen het middaguur drukker is dan op andere dagen. Het schijnt, dat zij, die niets om handen hebben en anders misschien op deze prachtige zomerse lentedag langs de Amstel of ergens anders „buiten" wandelen, of „in hun tuintje werken", naar het centrum gekomen zijn om te zien ,'hoe de stad reageert'",

De Vijzelstraat tegen de noen.

Amsterdam had 15 maal luchtalarm op de 10e Mei.

Dan, wanneer het luchtalarm klinkt, vlucht men naar de schuilplaatsen, waaronder heel moderne van beton opgetrokken bouwsels. Het is eerst nog wat onwennig, nog vreemd! Doch het went spoedig, want niet minder dan vijftien maal wordt op die eerste oorlogsdag in Neêrlands hoofdstad luchtalarm gemaakt. Leeg zijn dan de straten, als op een zeer vroege Zondagochtend, als de tram nog niet rijdt! Maar na het signaal „alles veilig" gaat ieder weer aan het werk, heeft de stad onmiddellijk haar normaal aanzien terug. Het grote-stadsleven gaat door, alsof alles gewoon is.

Hier en daar ontstaan oploopjes. Een overvalwagen van de politie met gehelmde agenten of met krijgslui blijft

10 Mei — Nederland mobiliseert.

staan, enigen van hen gaan een huis binnen, anderen het huis rechts en links er van.

Korte tijd later worden enige N.S.B.-ers uit het huis geleid, in een medegekomen vrachtauto geladen en „ergens" heen gebracht.

In de buurt van het Stadion, waar een verzamelpunt is, worden zij over de straat tussen militairen weggevoerd. Het zijn bepaalde wijken, waar ze gezocht en gevonden worden. Hier en daar wordt geschoten en dan vluchten de nieuwsgierigen naar alle richtingen.

De leden van de Luchtbeschermingsdienst zijn allen op hun post onder leiding van blok- en wijkhoofden. Zo vaak is er geoefend, dat ieder zijn taak kent en zonder te vragen zijn plicht doet, de gehele dag, des avonds, des nachts!

De stad is des avonds totaal verduisterd! Geen lichtje straalt naar buiten. Doch het is helder weer met wassende maan en wij — Amsterdammers — weten uit de gehouden oefeningen, dat de hoofdstad met haar vele grachten, het brede IJ en de meren aan de grens van de stad uit de lucht te zien zal zijn.

Maar er zijn op die eerste dag van deze gruwelijke oorlog geen bommen op de hoofdstad gevallen. Het avond-blad is, zij het in verkleinde vorm, maal uitgekomen en de eerste ee berichten over het heldhaftig ve van onze jongens tegen de Nazie- den zijn niet ongunstig. Tienta Duitse bommenwerpers zijn nee schoten en reeds is gemeld, dat G lieerde vliegtuigen onze luchtmach hulp gevlogen zijn!

Aan het einde van die eerste van oorlogsdagen leggen de meeste Amst dammers zich vol vertrouwen ter ru Buiten, in de verduisterde straten, ken militairen en politie, doen Luchtbeschermingsdienst-leden re matig hun ronden.

Slechts de ingewijden weten, dat Nazie-horden reeds een groot deel het Noorden van het land bezet h ben, dat zij al aan de IJssel staan, Arnhem gevallen is! Zij zijn ook op hoogte van gevechten met honderd en nog eens honderden valschermtr pen op de Zuidelijke oever van Maas bij Rotterdam, met vrij ste Duitse troepen op Waalhaven! En o rondom Den Haag, tot zelfs in de bu van Huis ten Bosch, is gevocht Maar vooral deze laatste berichten niet ongunstig: er wordt snel afge kend met de Nazies!

In de regeringsbureaux, bij de stav in de Residentie wordt de gehele na door gewerkt. In de hoofdstad conce treert zich des nachts de drukte in om de garnizoensbureaux, de kazern de kantoren van de Luchtbeschermin dienst, Vrijwillige Burgerwacht, de kenhuizen, waar de eerste honderd gewonden van het bombardement Schiphol opgenomen zijn, en in de dactie-bureaux.

Maar het einde van die eerste da het vertrouwen nergens geschokt, vertrouwen in de kracht van onze ve dediging, gesterkt door de mo kracht van ons goed recht, van Recht!

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Ma. 10 M

Telegram Afdeling: Bonzet, tel. 3 L. de Colignylaan 14.

Shipping & Supplies: Meinster, 304, L. de Colignylaan 20.

Scheepvaartafdeling: de Troye, 724, Emmastad 133A.

Dok-afdeeling Prins, tel. 330.

Biljart Vereniging Holland: 10 Mei aanvang der competitie. Hie van zal Woensdagavond vervallen, dit is de 2e klasse, deze klasse samenvallen met de 1e klasse, om deze klasse zo'n kleine bezetting he Maandagavond zal dan kunnen wo den benut voor trainingavond.

De overige klassen blijven gehan haafd, dus de spelers voor Vrijda avond komen 19 uur.

Op den 12n Mei a. s. hoopt onze dierbare moeder en Grootmoeder

MARIE BOERLEIDER-FRAZER

in alle stilte haar 65n geboortedag te herdenken. Moge God haar nog vele jaren voor ons sparen.

Hare dankbare kinderen en kleinkinderen.
Betsy Jap Tsong-Frazer (Cur.)
Netty Frazer (Sur.)
George Frazer (Sur.)
kleinkind. Ursila, Louise, Tine (Cur.)
Johan Egbert (Cur.)
Edit, Fried. (Sur.)

1397